Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Eduard Galușceac

Dosarul nr. 2r-2755/24
(2-24066887-02-2r-23102024)

D E C I Z I E

13 februarie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Ala Malîi și Roman Pascari

examinând fără participarea părților, recursul declarat de Raețchi Natalia,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Raețchi Natalia împotriva Ipiroti Mariei, Sîrghii Tatianei, Ciobanu Liubovei, Sitișco Zinaidei, Panaghiu Eleonorei, lui Curca Gheorghe, Curca Tatianei, intervenienți accesorii notarul Obadă Constanța și I.P. „CADASTRUL BUNURILOR IMOBILE", cu privire declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, constatarea încheierii contractului de vânzare-cumpărare în condițiile stipulate în contractul de vânzare-cumpărare nr. 1-456, radierea înscrierii din registrul bunurilor imobile și înscrierea dreptului de proprietate, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 septembrie 2024, prin care acțiunea s-a scos de pe rol,-

a c o n s t a t a t:

Poziția instanței de fond:

1. La 18 iunie 2024 Raețchi Natalia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ipiroti Mariei, Sîrghii Tatianei, Ciobanu Liubovei, Sitișco Zinaidei, Panaghiu Eleonorei, lui Curca Gheorghe, Curca Tatianei, intervenienți accesorii notarul Obadă Constanța și I.P. „CADASTRUL BUNURILOR IMOBILE", cu privire declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, constatarea încheierii contractului de vânzare-cumpărare în condițiile stipulate în contractul de vânzare-cumpărare nr. 1-456, radierea înscrierii din registrul bunurilor imobile și înscrierea dreptului de proprietate, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 septembrie 2024, în temeiul prevederilor art. 267 lit. m) Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată înaintată de Raețchi Natalia împotriva Ipiroti Mariei, Sîrghii Tatianei, Ciobanu Liubovei, Sitișco Zinaidei, Panaghiu Eleonorei, lui Curca Gheorghe, Curca Tatianei,

intervenienți accesorii notarul Obadă Constanța și I.P. „CADASTRUL BUNURILOR IMOBILE”, cu privire declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, constatarea încheierii contractului de vânzare-cumpărare în condițiile stipulate în contractul de vânzare-cumpărare nr. 1-456, radierea înscrierii din registrul bunurilor imobile și înscrierea dreptului de proprietate, precum și compensarea cheltuielilor de judecată s-a scos de pe rol.

3. Dispunând scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată, prima instanță și-a motivat soluția prin faptul că acțiunea nu a fost semnată de către reclamantă, fiind aplicată doar semnătura facsimilă a reclamantei Raețchi Natalia, fapt inadmisibil, or cererea de chemare în judecată se semnează propriu zis de persoana în modul stabilit de lege, nu printr-o reproducere a semnăturii, ceea ce este contrar prevederilor art. 166 alin. (5) Cod de procedură civilă.

Solicitarea recurentului:

4. Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la 7 octombrie 2024, Raețchi Natalia a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 septembrie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu restituirea cauzei pentru rejudecare.

Argumentele părților:

5. În motivarea recursului Raețchi Natalia a invocat că articolul 166 alin. (5) din Cod de procedură civilă prevede doar faptul că cererea să fie semnată și nu stabilește expres și exhaustiv modalitatea sau tipul semnăturii aplicate – fie olograf, fie facsimil, fie electronic ș.a. Norma citată stabilește doar condiția prezenței semnăturii pe cerere, iar la caz cererea de chemare în judecată este semnată de reclamant, astfel fiind respectată norma art. 166 alin. (5) Cod de procedură civilă.
6. A menționat că judecătorul, verificând întrunirea exigenților prevăzute de lege a cererii de chemare în judecată, nu a identificat temeiuri de restituire a cererii, inclusiv cele prevăzute de art. 166 alin. (5) Cod de procedură civilă și art. 170 alin. (1) lit. e) Cod de procedură civilă, a primit-o în procedură contencioasă și a dispus prin încheiere punerea pe rol a acțiunii.
7. Cu referire la norma stabilită în art. 267 lit. m) Cod de procedură civilă, a menționat că aceasta este aplicabilă doar în situația când există alte cazuri prevăzute de lege, care prevăd expres condiția de a scoate cererea de pe rol ca consecință a nerespectării cazului prevăzut de lege. Or, avocatul pârâtului, precum și instanța în încheierea atacată, nu a indicat concret care prevedere expresă a legii nu a fost respectată de către reclamant la momentul depunerii cererii de chemare în judecată și drept consecință urmează a fi scoasă cererea de pe rol.
8. A mai menționat că nici în una din normele pe care își întemeiază cererea avocatul pârâtului și instanța concluziile sale stabilite în încheierea atacată, nu se regăsesc sintagmele „semnătură olografă” și/sau „semnătură facsimil”, respectiv cadrul normativ nu interzice utilizarea semnăturii facsimil și nici nu obligă utilizarea doar a semnăturii olografe, nu conţine prevederi exprese referitoare la regimul juridic, modul

de utilizare și gradul de prioritate a semnăturii facsimil și/sau olografe și/sau electronice pe acte juridice și de procedură.

9. A mai menționat că semnătura sa din cererea de chemare în judecată este identică cu semnătura din buletinul de identitate, fapt care exclude orice dubii cu privire la caracterul acesteia și reprezintă voința expresă a sa.
10. A mai remarcat că în cadrul ședinței de judecată avocatul său a reconfirmat valabilitatea semnăturii sale și existența consimțământului acesteia în semnarea cererii de chemare în judecată.

Termenul de declarare a recursului:

11. În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă *„termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii”.*
12. Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru, reține că cererea de chemare în judecată înaintată de Raețchi Natalia împotriva Ipiroti Mariei, Sîrghii Tatianei, Ciobanu Liubovei, Sitișco Zinaidei, Panaghiu Eleonorei, lui Curca Gheorghe, Curca Tatianei, intervenienți accesorii notarul Obadă Constanța și I.P. „CADASTRUL BUNURILOR IMOBILE”, cu privire declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, constatarea încheierii contractului de vânzare-cumpărare în condițiile stipulate în contractul de vânzare-cumpărare nr. 1-456, radierea înscrierii din registrul bunurilor imobile și înscrierea dreptului de proprietate, precum și compensarea cheltuielilor de judecată a fost scoasă de pe rol prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 septembrie 2024.
13. Astfel, Colegiul conchide că recursul declarat de Raețchi Natalia la 7 octombrie 2024 a fost depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

14. Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de către participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide că recursul urmează a fi admis și casată încheierea contestată, reieșind din considerentele ce succed.
15. Conform art. 424 alin. (l) Cod de procedură civilă „*curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii”*.
16. În condițiile art. 426 alin. alin. (2) şi (3) din Codul de procedura civilă *„recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă. Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților”.*
17. În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă *„instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.”*

18. În speță, Colegiul a constatat că cerere de chemare în judecată înaintată la 18 iunie 2024 de Raețchi Natalia împotriva Ipiroti Mariei, Sîrghii Tatianei, Ciobanu Liubovei, Sitișco Zinaidei, Panaghiu Eleonorei, lui Curca Gheorghe, Curca Tatianei, intervenienți accesorii notarul Obadă Constanța și I.P. „CADASTRUL BUNURILOR IMOBILE", cu privire declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, constatarea încheierii cu privire declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, constatarea încheierii contractului de vânzare-cumpărare în condițiile stipulate în contractul de vânzare-cumpărare nr. 1-456, radierea înscrierii din registrul bunurilor imobile și înscrierea dreptului de proprietate, precum și compensarea cheltuielilor de judecată a fost semnată cu facsimil.
19. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 iunie 2024 nu s-a dat curs cererii pe motivul că aceasta nu corespundea condițiilor art. 167 alin. (1) lit. b), 167 alin. (1) lit. a[1]) c) Cod de procedură civilă, și anume la cererea de chemare în judecată nu era anexată taxa de stat, copia de pe actul de identitate al reclamantului persoană fizică și documentele care certifică circumstanțele pe care reclamanta își întemeiază pretențiile.
20. Ulterior, prin încheierea din 4 iulie 2024 s-a acceptat în procedură prezenta acțiune și s-a fixat ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare pentru 25 septembrie 2024, ora 09:00.
21. De asemenea, la materialele cauzei se regăsește mandatul Seria MA nr. 1973227 din 25 septembrie 2024, prin care Raețchi Natalia l-a împuternicit pe avocatul Tatarciuc Ghenadie să-i reprezinte interesele în prezenta cauză.
22. În conformitate cu art. 170 alin.(1) lit. e) Cod de procedură civilă *"Judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă cererea nu este semnată ori este semnată de o persoană neîmputernicită de a o semna ori este semnată fără a se indica funcţia semnatarului".*
23. Potrivit prevederilor art. 267 lit. m) Cod de procedură civilă *„instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în alte cazuri prevăzute de lege".*
24. Astfel, verificând legalitatea încheierii supuse recursului prin prisma normei legal citate supra și normelor de procedură, Colegiul civil constată că, încheierea instanței de fond este pasibilă casării, cu remiterea cauzei pentru examinare în fond în aceeași instanță și în același complet de judecată din următoarele considerente.
25. Semnătura este o modalitate prin care reclamantul își exprimă voința în scris cu propria mână în privința textului expus în cererea de chemare în judecată, indicându-și numele și prenumele.
26. Semnătura cu facsimil este o reproducere mecanică sau digitală a unei semnături originale, utilizată pentru a simplifica semnarea documentelor. Aceasta poate fi aplicată sub formă de ștampilă cu semnătura imprimată, imagine scanată a semnăturii adăugată în documente digitale, semnătură electronică inserată automat printr-un software
27. Pentru cererea de chemare în judecată este necesară o semnătură olografă (de mână) sau electronică calificată.

28. Riscul legal în cazul în care cererea de chemare în judecată a fost semnată cu facsimil este utilizarea semnăturii cu facsimil fără consimțământul semnatarului.
29. Așadar, pentru depunerea și examinarea unei cereri de chemare în judecată, într-adevăr este necesar ca aceasta să fie semnată olograf sau cu semnătură electronică calificată, însă lipsa semnăturii olografice pe cererea de chemare în judecată nu se încadrează în temeiul de la art. 267 lit. m) Cod de procedură civilă, ce stabilește posibilitatea scoaterii cererii de pe rol în alte cazuri prevăzute de lege, or, dacă cererea nu este semnată, dar facsimilul nu este o semnătură valabilă, cererea de chemare în judecată se restituie.
30. La caz, cererea de chemare în judecată a fost deja acceptată pe rolul instanței și pârâtul a contestat semnătura de pe cererea de chemare în judecată.
31. Astfel, Colegiul civil menționează că în situația din speță reclamantul trebuie să demonstreze că a avut intenția reală de a depune cererea de chemare în judecată. Mijloace prin care reclamantul poate dovedi intenția reală de a depune cererea pot fi: (i) confirmarea personală a reclamantului, adică o declarație scrisă către instanță prin care confirmă că el a autorizat depunerea cererii și că semnătura facsimilată a fost aplicată cu acordul său, (ii) depunerea unui exemplar semnat olograf, (iii) avocatul poate confirma intenția reclamantului, atunci când prezintă o împuternicire avocațială care să ateste că a fost mandatat să reprezinte reclamantul și depune o declarație proprie în care confirmă că reclamantul i-a cerut să depună acțiunea în instanță.
32. Prin urmare, Colegiul conchide că, în situația în care în ședința de judecată Raețchi Natalia a fost reprezentată de avocatul Tatarciuc Ghenadie și mandatul acestuia de reprezentare conține toate împuternicirile speciale, declarația avocatului dovedește intenția reală a reclamantei Raețchi Natalia de a depune cererea de chemare în judecată.
33. În această ordine de idei, Colegiul conchide că prima instanță, prin faptul că a scos cererea de pe rol a admis un formalism excesiv, or, dacă avocatul a confirmat intenția reclamantului, iar lipsa semnăturii olografe nu a creat o confuzie reală sau un abuz procedural, instanța ar fi trebuit să permită remedierea neregularității, nu să scotă de pe rol cererea cererea. Mai mult, scopul normei procedurale privind semnătura este de a asigura că cererea aparține reclamantului, iar această cerință a fost îndeplinită prin confirmarea avocatului.
34. În acest sens, Colegiul subliniază că conform Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele naționale nu trebuie să aplice regulile de procedură într-un mod rigid, care ar afecta fondul cauzei și accesul la justiție.
35. De altfel, Colegiul subliniază că temeiurile de scoatere a acțiunii de pe rol, fiind o sancțiune procesuală, sunt prevăzute expres, nu pot fi lărgite, precum și nu pot fi tălmăcite conform propriei convingeri, avînd menirea să creeze un echilibru necesar pentru înfăptuirea efectivă a justiției.
36. Astfel, Colegiul menționează că pentru a fi aplicabile prevederile art. 267 lit. m) Cod de procedură civilă, legiuitorul a stabilit ca condiție - temeiul de scoatere a cererii de pe rol să fie prevăzut de lege, adică altele decît cele reglementate la norma respectivă (lit. 267 lit. a) - l^1)), cum ar fi art. 323 alin.(1) Cod de procedură civilă.

37. Prin urmare, Colegiul apreciază critic constatarea instanței de fond cu privire la temeiul de drept reținut, precum că acțiunea nu a fost semnată de către reclamantă, fiind aplicată doar semnătura facsimilă a reclamantei Raețchi Natalia, în măsura în care situația respectivă nu este prevăzută prin lege ca temei de scoatere a acțiunii de pe rol.
38. Mai mult, instanța în partea motivatoare a încheierii contestate a făcut trimitere la prevederile art. 170 alin. (1) lit. e) Cod de procedură civilă, asta deși instituția restituirii acțiunii nu poate fi aplicată o dată ce acțiunea a fost acceptată spre examinare.
39. În această ordine de idei, reținând ca fiind întemeiate argumentele recurentului cu referire la netemeinicia scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată, în situația în care acest instrument procedural a fost utilizat defectuos, Colegiul conchide lipsa temeiurilor care ar justifica menținerea încheierii din 25 septembrie 2024, emisă de instanța de fond.
40. Din cele ce preced, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 septembrie 2024, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată în același complet de judecată.
41. Din aceste raționamente, conform art. 423-427 lit. b), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Raețchi Natalia.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 septembrie 2024, prin care s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată înaintată de Raețchi Natalia împotriva Ipiroti Mariei, Sîrghii Tatianei, Ciobanu Liubovei, Sitișco Zinaidei, Panaghiu Eleonorei, lui Curca Gheorghe, Curca Tatianei, intervenienți accesorii notarul Obadă Constanța și I.P. „CADASTRUL BUNURILOR IMOBILE”, cu privire declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, constatarea încheierii contractului de vânzare-cumpărare în condițiile stipulate în contractul de vânzare-cumpărare nr. 1-456, radierea înscrierii din registrul bunurilor imobile și înscrierea dreptului de proprietate, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecătorii Ala Malîi

Roman Pascari